

Vad skyddar upphovsrätten?

Lektionen handlar om upphovsrätt; om rättigheter och skyldigheter kopplade till bildanvändning på internet.

Lektionsförfattare: [Kristina Alexanderson](#)

Till läraren

1. Läs artikeln om upphovsrätten

2. Samtala om bilden
3. Upphovsrätt - vad krävs?
4. Sammanfatta
5. Nästa lektion

LÄRARINSTRUKTIONER

Lektionens syfte

Syftet med lektionen är att på ett enkelt sätt få eleverna att själva reflektera över vad det innebär att vara skapare av ett verk och de rättigheter man får i och med det.

Förberedelser

När ni ska arbeta med att analysera bilden i lektionsdel 1 kan det vara bra att under samtalet hjälpa eleverna att hitta till orden modell, verk, upphovsman, verkshöjd, skapare, kreatör, målare. Använd frågorna som stöd om eleverna inte kommer igång på egen hand.

Dela in eleverna i par. [Skriv ut bilden så att eleverna får en bild per par.](#)

Genomförande

Hela lektionen utgår från bilden i lektionsdel 1. Först arbetar eleverna i par och därefter sammanfattar ni i helklass det paren kommit fram till.

LÄROPLANSKOPPLING

Centralt innehåll i ämnet bild (årskurs 7-9)

Bildframställning

- Rättigheter och skyldigheter, etik och värderingar när det gäller bruk av bilder samt yttrandefrihet och integritet i medier och övriga sammanhang.

Centralt innehåll i ämnet samhällskunskap (årskurs 7-9)

Information och kommunikation

- Möjligheter och risker förknippade med internet och digital kommunikation samt hur man agerar ansvarsfullt vid användning av digitala och andra medier utifrån sociala, etiska och rättsliga aspekter.

Samhällsresurser och fördelning

- Digitaliseringens betydelse för samhällsutveckling inom olika områden, till exempel påverkan på arbetsmarknad och infrastruktur samt förändrade attityder och värderingar.

VAD KRÄVS

Uppkopplad enhet

Lektionsdel 1:

Läs artikeln om upphovsrätten

Instruktioner

Arbeta i par. Läs igenom artikeln "[Lär dig mer om upphovsrätt](#)" och svara på frågorna.

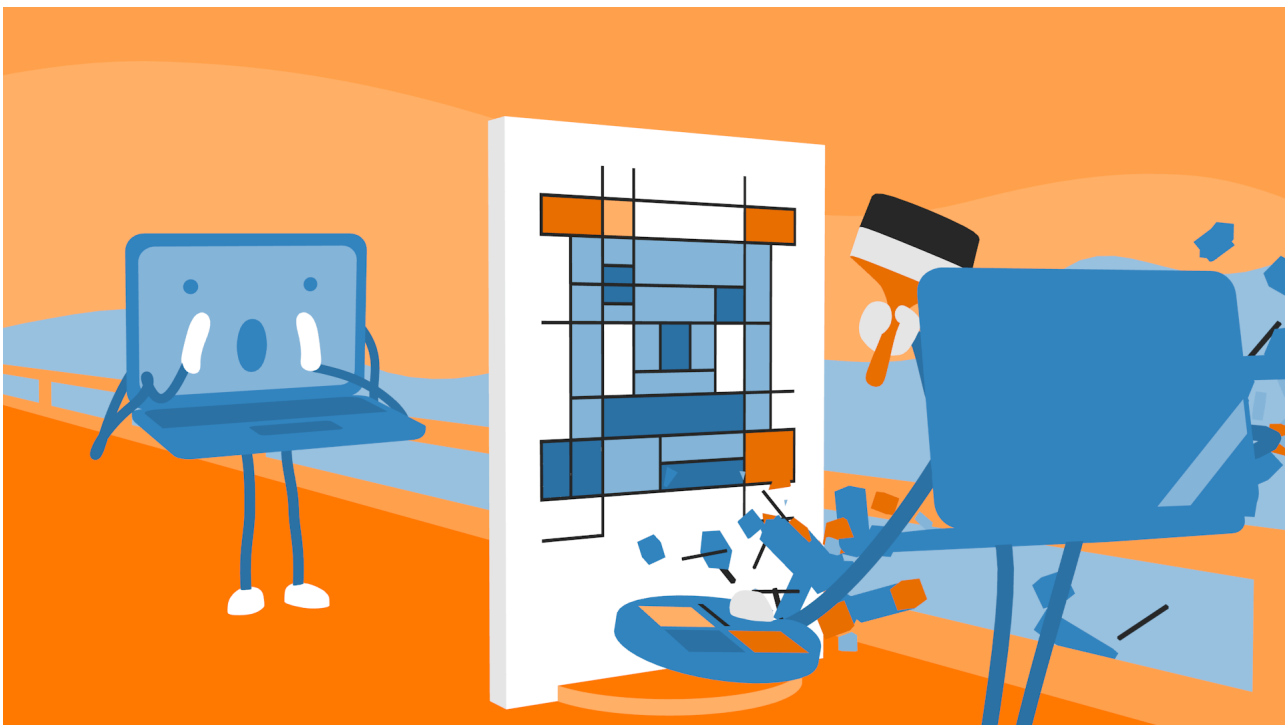
1. Vad är en upphovsman?
2. Vilka rättigheter har en upphovsman till det som han/hon skapar?
3. Vad innebär det att publicera något man skapat på webben?
4. Hur får man använda bilder på Google?

Lektionsdel 2:

Samtala om bilden

Instruktioner

Arbeta i par. Titta på bilden och besvara frågorna.

- Vad föreställer bilden? Beskriv den.
- Vad målar konstnären?
- Bilden kan sägas vara en "parafra" av Edward Munchs bild Skriet. Ta reda på vad en parafra är. Argumentera för att bilden är en parafra på Skriet.
- Bilden kan också sägas innehålla en pastisch på Piet Mondrians abstrakta stil. Ta reda på vad en pastisch är. Argumentera för att bilden är en pastisch.
- Ta reda på mer om Edward Munchs bild "Skriet".
- Ta reda mer på Piet Mondrians konstnärskap.
- Gör en egen parafra eller en pastisch av Munchs bild.

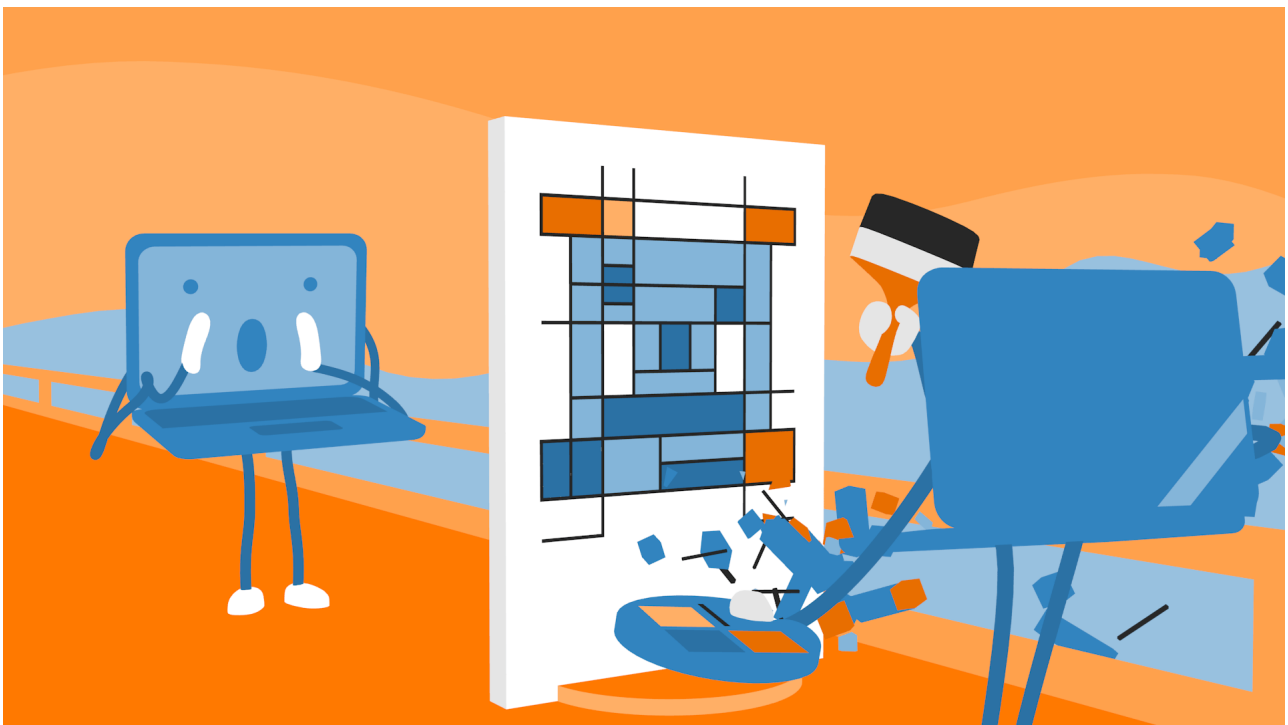
Vad skyddar upphovsrätten?

Lektionsdel 3:

Upphovsrätt - vad krävs?

Instruktioner

Arbeta två och två. Titta på bilden och svara på frågorna.

- Vem är upphovsman i bilden ovan?
- Vilket är verket i bilden?
- Skyddas verket i bilden av upphovsrätten?
- Vad är verkshöjd? Läs om begreppet på [PRV:s \(Patent - och registreringsverket\) webbplats.](#)
- Vad skyddar upphovsrätten?

Lektionsdel 4:

Sammanfatta

Instruktioner

Sammanfatta vad du kan om upphovsrätt genom att svara på:

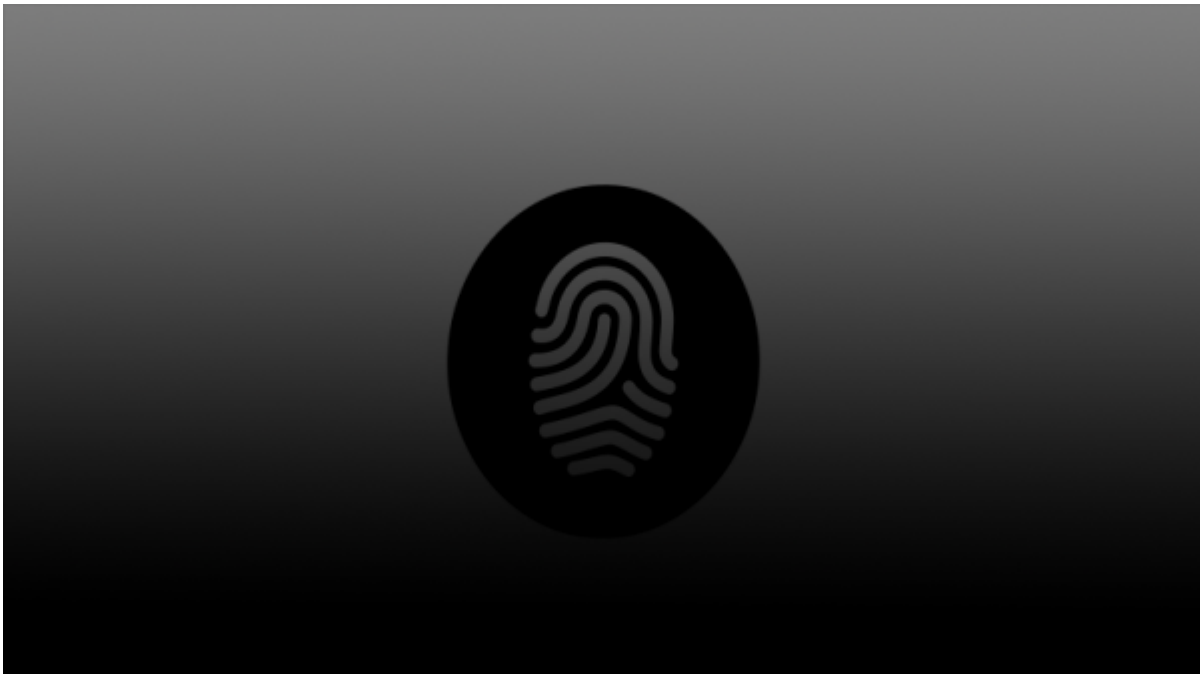
- hur du får sprida andras verk på nätet
- vem eller vad upphovsrätten skyddar
- hur länge upphovsrätten gäller

Lektionsdel 5:

Nästa lektion

Instruktioner

Få mer kunskap om hur du kan skydda din information på internet i lektionen [Hur är man säker på nätet?](#)

Klar? Klicka här